

են գործ զրել և նեղութիւն պատճառել հայերին, փախել գնացել են պարսից երկիրը. նորա այստեղ չեն գտնուում: Ժողովուրդ են կուսակալի մօտ մեծ բազմութիւն, սկսում են աղաղակել գանգատել իրանց կրած հալածանքների և բռնութեան մասին: Ակնարկում է կուսակալը խան Պօղոս Բէգին. լսում եւ այդ գանգատները:—Այո, լսում եմ:—Չյայտնեցիր ինձ նրանց անունները, որ եւ դատեմ նրանց:—Տէր կուսակալ, այն անձինք՝ որոնց պահանջում էք, խանիցն էլ առաջ փախան գնացին. մնացեալները խաղաղ մարդիկ են:—

Խան Պօղոսը Յովհաննէս Կարբեցի կաթողիկոսի ժամանակ (1830) Յովսէփ արքեպիսկոպոս Վեհապետեանցի միջնորդութեամբ՝ Ս. Էջմիածնի տաճարի կաթողիկէն նորոգել է տուել:

Մեծաքանակ ծախսով մի մեծ պալատանման շինութիւն կառուցանելով Զամախի քաղաքում, ընծայել է կառավարութեան, ուր գետեղուել են թագաւորական ատեանները և գաղափարախոսները 1840—41 թուականին:

Պարսկաստանից բաւականաչափ խոյեցի հայեր ընտանիքով գաղթել էին Զամախի, և իրանց համար ընակութեան տեղ են խնդրում. խան Պօղոսի միջնորդութեամբ տալիս են գաղթականներին Զարխու անուանուած տեղին, ուր բնակութիւն են դրում չիշեալ գաղթականները և մնում են մինչեւ ցայսօր: Խան Պօղոսը տեսնելով նոցա թշուառ վիճակը, իւրաքանչիւր գերդաստանին մի մի թաղար (25 փութ) ցորեան է ընծայում իւր շտեմարանից: Տալիս է նրանց և սերմացու ցորեան, բաժանում է նրանց առանց տոկոսեաց փողեր, որ պատրաստեն իրանց համար վարուցանքի գործիք, պենն լծկան անասուններ և աչլն, միով բանիւ աշխատեն շէն լինել և ժամանակին իրանց պարտք առած փողերը վերադարձնել առանց տոկոսեաց:

Խան Պօղոս ազան ունեցել է ութ արու գաւակներ և մի դուստր. ապրել է 107 տարի. վախճանուել է 1847 թ. օգոստոսին՝ Աստուածածնի Վերափութման տօնին. եղել է առողջակալով և գուարթագէտ անձն, շատ եկեղեցատէր և հիւրատէր, սիրող և յարգող է եղել հոգեւորականներին և խնամք տանող ազքատ-